

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - JUNE 2022
SECOND SEMESTER
Subject: Environment (BCOM19-106)

Date: 06/06/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. The term _____ means surroundings and is generally used as an abstract concept.
a) flood
b) nature
c) environment
d) none of these
2. _____ pollution is becoming is the main cause of environmental degradation
a) Air
b) noise
c) water
d) None of these
3. By March _____, India had constructed about 1554 major dams
a) 1891
b) 1981
c) 1881
d) 1990
4. The tropical forests are regarded as the _____ in biodiversity
a) poorest
b) richest
c) none of These
d) all the Above
5. _____ means non-living components in the environment
a) Basic components
b) Abiotic Components
c) Biotic Components
d) none of these
6. study of environment means _____
a) science
b) nature
c) Chemistry
d) environmental science
7. At present almost _____ billion people worldwide have no access to electricity at all
a) 2
b) 1
c) 0
d) 4
8. Bhopal MIC gas tragedy happened on _____
a) December 3rd, 1986
b) December 3rd, 1984
c) December 3rd, 1985
d) December 3rd, 1948
9. The temporary or permanent cutting of forests is known as _____
a) forestation
b) non-renewable resources
c) deforestation
d) all the Above
10. The globe population has silently crossed the _____ billion mark in the year 2000
a) 6
b) 7
c) 5
d) 8
11. The _____ constitute 97 percent of the total available water
a) land
b) air
c) ocean
d) soil
12. Deforestation gives rise to several problems such as _____
a) soil erosion
b) increase in the frequency and dimension of floods and droughts
c) siltation of reservoirs and riverbeds
d) all the Above

13. World environmental problems are still associated with _____
 a) poverty b) inadequate Employment
 c) bad public Health d) all the Above
- Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)**
 1 National Parks & sanctuaries in India
 2 Water Pollution
 3 Land Pollution
 4 Air Pollution
 5 Importance of Environment
- Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)**
 1 Explain the causes for loss of bio-diversity in India.
 2 Describe the different causes of noise pollution and explain various measures to be taken to avoid noise pollution.
 3 Describe food chain.
 4 Explain in detail what is Global Warming
- Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)**
 1 Explain the three disciplines of environmental science with diagram.
 2 Describe Human Population and Environment
 3 How factories and large industrial units increase pollution – Give three examples.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुणदर्शवितात.

- प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)**
१. .... म्हणजे आसपासच्या परिसर आणि ही संकल्पना अमूर्त संकल्पना म्हणून वापरली जाते.
 अ) पर्यावरण ब) निसर्ग
 क) पर्यावरण ड) यापैकी कहीही नाही
२. .... प्रदुषण हे पर्यावरणाचे घट होण्याचे मुख्य मुख्य कारण आहे.
 अ) वायू ब) ध्वनी
 क) जल ड) यापैकी कहीही नाही
३. मार्च ..... पर्यंत भारताने सुमारे प्रमुख धरणे तयार केली आहेत.
 अ) १८११ ब) १९८१
 क) १८८१ ड) १९९०
४. उष्णकटिबंधीय जंगलांना जैवविविधतेत ..... म्हणून ओळखले जाते.
 अ) सर्वात गरिब ब) श्रीमंत
 क) यापैकी कहीही नाही ड) वरील सर्व
५. .... म्हणजे वातावरणात जिवंत नसलेले घटक.
 अ) मूलभूत घटक ब) अजैविक घटक
 क) जैविक घटक ड) यापैकी कहीही नाही
६. वातावरणाचा अभ्यास म्हणजे .....
 अ) विज्ञान ब) निसर्ग
 क) रसायनशास्त्र ड) पर्यावरण विज्ञान

७. सध्या जगभरात जवळपास ..... कोटी लोकांना वीज उपलब्ध नाही.
 अ) २ ब) १
 क) ० ड) ४
८. भोपाळची गॅस दुर्घटना ..... साली झाली.
 अ) डिसेंबर ३, १९८४ ब) डिसेंबर ३, १९८५
 क) डिसेंबर ३, १९८५ ड) डिसेंबर ३, १९८८
९. जंगलांचे तात्पुरते किंवा कायमपणे नासधूस करणे याला ..... म्हणतात.
 अ) वनीकरण ब) नूतनीकरण न करण्यायोग्य स्रोत
 क) जंगलतोड ड) वरील सर्व
१०. वर्ष २००० मध्ये जागतिक लोकसंख्या ..... अब्ज ओलांडली आहे.
 अ) ६ ब) ७
 क) ५ ड) ८
११. एकूण उपलब्ध पाण्यापैकी ..... तेल पाणी हे ९७% आहे.
 अ) जमीन ब) हवा
 क) महासागर ड) माती
१२. जंगलतोडीमुळे अनेक समस्या उद्भवू शकतात जसे .....
 अ) जमिनीची धूप ब) पूर आणि दुष्काळाची वारंवारता आणि प्रमाण वाढणे
 क) जलाशयांचे व नदीचे खोरे ड) वरील सर्व
१३. जागतिक पर्यावरणीय समस्या अजूनही ..... शी संबंधित आहेत.
 अ) गरीबी ब) अपुरी रोजगार
 क) खराब सार्वजनिक आरोग्य ड) वरील सर्व

प्र. २ टीपा लिहा (कोणतेही ३)

(१५)

- १ भारतातील राष्ट्रीय उद्याने आणि अभयारण्ये
- २ जल प्रदूषण
- ३ भूमी प्रदूषण
- ४ वायू प्रदूषण
- ५ पर्यावरणाचे महत्त्व

प्र. ३ खालील प्रश्नांची १५० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही २)

(२०)

- १ भारतातील जैव-विविधतेच्या नुकसानाची कारणे सांगा.
- २ ध्वनी प्रदुषणाची कारणे वर्णन करा आणि ध्वनी प्रदुषण टाळण्यासाठी उपाय सांगा.
- ३ अन्नचक्र/अन्नसाखळी कसे असते-स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४ जागतिक तापमान वाढ (ग्लोबल वॉर्मिंग)

प्र. ४ खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही १)

(१५)

- १ पर्यावरण शास्त्राशी निगडित तीन प्रमथळ शाखा आकृतीसह स्पष्ट करा.
- २ लोकसंख्या आणि पर्यावरण-यांच्या संबंधाचे वर्णन करा.
- ३ कारखाने, औद्योगिक संस्था प्रसूषणास कसा हातभार लावतात? त्याची तीन उदाहरणे लिहा.
